Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Rîşcani (jud. V. Chisiliţa)
Dosarul nr. 3r-301/25 (2-25038185-02-3r-21052025)

D E C I Z I E

6 octombrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Judecătorii

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de către Botnari Iurie împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 mai 2025, adoptată în cauza în ordine de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Botnari Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La 21 martie 2025 Botnari Iurie a depus o acțiune în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la 22.03.1992, în baza ordinului Direcției de Poliție or. Chişinău nr. 17 EF din 03.04.1992, Botnari Iurie Vasile a fost angajat în cadrul subdiviziunii Ministerului Afacerilor Interne.

La 03.10.2000, în baza ordinului IPM Chişinău nr. 41 EF din 03.10.2000 a fost concediat din OAI şi a fost trecut în rezerva forțelor armate conform pct. 88, subpct. 5 al Legii cu privire la poliție, vechimea calendaristică în serviciu în cadrul MAI, la data concedierii din funcția de polițist al batalionului serviciului escortă IPM Chişinău, constituia: 8 ani, 6 luni şi 11 zile.

Reclamantul arată că, în temeiul pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei militare se calculează prin dublarea perioadei serviciului militar, respectiv 2 luni de vechime la 1 lună de serviciu, în conformitate cu Legea privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993.

Potrivit acestor norme, reclamantul susține că vechimea sa în muncă este de 17 ani, 0 luni și 22 de zile. În continuare, acesta indică faptul că, în perioada 29 iunie 1988 – 08 iunie 1991, a îndeplinit serviciul militar în cadrul Forțelor Armate, perioadă ce totalizează 2 ani, 11 luni și 9 zile, care se includ integral în vechimea în serviciu.

Prin cumularea celor două perioade, vechimea totală în structurile de forță constituie 20 de ani și 7 zile (17 ani, 0 luni, 22 zile + 2 ani, 11 luni, 9 zile). În consecință, raportat la dispozițiile Legii nr. 1544/1993, în vigoare la data eliberării din funcție adică 03.10.2000, reclamantul întrunea condiția legală a unei vechimi minime de 20 de ani pentru obținerea pensiei pentru vechime în serviciu.

Reclamantul subliniază că însăși Casa Națională de Asigurări Sociale a confirmat existența unei vechimi de 20 de ani și 7 zile, însă a refuzat stabilirea pensiei, motivând că, urmare a modificărilor ulterioare ale legislației, ar fi necesari 25 de ani de vechime în muncă.

Reclamantul consideră acest refuz ca fiind nelegal, întrucât contravine principiilor aplicării legii civile în timp, consacrate de art. 7 Cod Civil al Republicii Moldova, potrivit căruia legea civilă nu are caracter retroactiv, nu poate modifica și nu poate suprima condițiile de constituire a unei situații juridice formate anterior, iar legea nouă nu poate interveni asupra efectelor deja produse ale unei situații juridice realizate sau aflate în curs de realizare.

În consecință, la stabilirea pensiei reclamantului Casa Națională de Asigurări Sociale era obligată să aplice Legea nr. 1544 din 23.06.1993, în redacția în vigoare la momentul eliberării din funcție la 03.10.2000, și nu dispozițiile legii modificate ulterior.

Raportat la situația de fapt și de drept expusă, reclamantul în temeiul art. 13 lit. a), art. 18 din Legea nr. 1544/1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în vigoare la 03.10.2000); Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994; art. 27 din Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 solicită calcularea şi stabilirea pensiei în baza circumstanțelor.

Casa Națională de Asigurări Sociale prin **referința** depusă la data 24 aprilie 2025 a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În argumentarea poziției a menționat că, la data de 13.11.2018 cu nr.B-2583/18, la Casa Națională de Asigurări Sociale a fost înregistrată cererea reclamantului, prin care a invocat că din 01.08.2008 este beneficiar de pensie pe linia MAI RM şi a solicitat recalcularea pensiei de militar în ***temeiul Confirmării vechimii în muncă nr. 13404 din 17 august 2018***, eliberată de către Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, prin care i s-a recalculat vechimea în muncă cu avantaje (2:1) pentru perioada 22.03.1992 - 01.08.1994;

01.08.1994 - 01.06.1999; 01.06.1999 - 03.10.2000 - de activitate în batalionul serviciului escortă al Direcției de Poliție mun. Chișinău.

Recalcularea vechimii în muncă fiind efectuată de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în temeiul Ordinului nr. 96 din 20.03.2018 emis de Ministerul Afacerilor Interne.

Pârâtul arată că, prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2583/18 din 14.12.2018, reclamantului i s-a comunicat lipsa temeiului legal pentru admiterea cererii de recalculare a pensiei. Refuzul respectiv a fost contestat în instanță, iar prin hotărârea nr. 3-88/2019 din 13.03.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.05.2019 și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16.10.2019, refuzul a fost anulat, fiind dispus recalcularea pensiei reclamantului în baza confirmării nr. 13404 din 17.08.2018 eliberate de Direcția de Poliție Chișinău.

La etapa executării acestei hotărâri, s-a constatat însă că reclamantul nu avea stabilită o pensie militară în temeiul Legii nr. 1544/1993, contrar celor afirmate atât în cererea adresată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 13.11.2018, cât și în cererea de chemare în judecată.

Astfel, în opinia pârâtului reclamantul a indus în eroare atât autoritatea publică, cât și instanțele de judecată, care au admis cererea sa pe baza unei situații de fapt eronate, considerând că acesta deținea o pensie stabilită în anul 2008. În consecință, hotărârea nr. 3-88/2019 nu a putut fi executată, întrucât reclamantul nu avea pensie militară ce putea fi recalculată.

Pârâtul menționează că, la 14.10.2020 reclamantul a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Soroca o cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu în baza art. 13 al Legii nr. 1544/1993, anexând confirmarea nr. 34/20-626792 din 20.10.2020, potrivit căreia în perioada 22.03.1992 – 03.10.2000 acesta a activat în cadrul subdiviziunilor afacerilor interne, vechimea calendaristică fiind de 8 ani 6 luni 11 zile. Prin aplicarea raportului 2:1 conform Ordinului MAI nr. 96/2018, vechimea rezultată este de 17 ani 0 luni 22 zile.

În baza art. 13 al Legii nr. 1544/1993, dreptul la pensie pentru vechime îl au persoanele din corpul de comandă ale organelor afacerilor interne care, la 01.07.2020, întrunesc o vechime de cel puțin 25 de ani, prag stabilit prin majorările succesive prevăzute de lege.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2020/47768 din 20.10.2020, cererea reclamantului a fost respinsă, acesta întrunind doar 20 ani și 7 zile, sub pragul minim legal.

Ulterior, avocatul reclamantului a solicitat prin cerere de hotărâre suplimentară (31.12.2020) obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea și achitarea pensiei datorate din 03.10.2000.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău din 07.04.2021 (dosar 3-88/19), cererea a fost respinsă, soluție menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.12.2021, rămasă irevocabilă.

La 24.01.2023, reclamantul a solicitat inițierea executării hotărârii din 13.03.2019. Cererea a fost respinsă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21.02.2023 în dosarul 3ex-6/23, iar recursul declarat a fost respins prin decizia Curtea Supremă de Justiție nr. 3r-57/23 din 10.05.2023.

Pârâtul indică că la 03.02.2025 reclamantul a depus o nouă cerere de stabilire a pensiei (nr. 21/2025/396), anexând certificatul Inspectoratul General al Poliției nr. 34/20-7928-1179 din 04.12.2024, potrivit căruia vechimea totală în serviciu este de 17 ani, 0 luni, 22 zile, la care se adaugă perioada serviciului militar în termen. Din documentele anexate rezultă că raportul de serviciu al reclamantului a încetat la 03.10.2000 la cerere, iar concedierea nu a avut loc „cu drept la pensie”.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2025/1001 din 12.02.2025, cererea reclamantului a fost respinsă, întrucât vechimea confirmată este de 20 ani și 7 zile, nefiind întrunit criteriul minim legal de 25 ani. Cererea prealabilă depusă la Casei Națională de Asigurări Sociale (nr. 329/25 din 25.02.2025) a fost respinsă prin decizia Casei Națională de Asigurări Sociale nr. 329/24 din 11.03.2025.

În drept, pârâtul face trimitere la art. 2 și art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, care stabilesc că pensia se acordă exclusiv după eliberarea din serviciu cu drept la pensie și numai dacă persoana întrunește vechimea în serviciu prevăzută pentru anul de referință (în 2020 – 25 ani). Dispozițiile art. 18 din Lege și ale pct. 7 și 8 lit. d) din Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 reglementează includerea perioadelor în vechimea în muncă, iar art. 44 din Lege și pct. 1- 4 din Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 reglementează baza de calcul al pensiei.

În acest context, pârâtul concluzionează că, întrucât reclamantul nu întrunește vechimea minimă de 25 ani și nu a fost eliberat din funcție cu drept la pensie, actele administrative contestate sunt legale, iar acțiunea reclamantului este neîntemeiată. Mai mult, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 224 alin. (1) lit. a)–e) Cod administrativ pentru admiterea cererii, motiv pentru care se solicită respingerea integrală a acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 mai 2025, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ intentată Botnari Iurie, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) Codul administrativ.

Solicitarea recurentului:

La 14 mai 2025, Botnari Iurie a declarat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 mai 2025, solicitând admiterea recursului și anularea încheierii primei instanţe.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs a invocat recurentul argumente cu privire la fondul cauzei, invocând că nu este de acord cu încheierea emisă de instanța de judecată, pe care o consideră neîntemeiată și contrară legislației Republicii Moldova, întrucât prin aceasta i-a fost încălcat dreptul constituțional la pensie. Instanța nu a analizat în esență cererea depusă, deși obiectul acțiunii îl constituie stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în serviciu.

Reclamantul recurent subliniază că, în cauză există hotărâri judecătorești definitive precum Judecătoria Chișinău din 13.03.2019, Decizia Curții de Apel Chișinău din 29.05.2019 și Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.10.2019, prin care Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să-i recalculeze pensia. Cu toate acestea, instanța a declarat cererea inadmisibilă, fără a analiza fondul cauzei și fără a examina temeiurile legale invocate.

Reclamantul a demonstrat că are o vechime în serviciu de 20 ani și 7 zile, confirmată oficial, iar refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, întemeiat pe necesitatea a 25 de ani de vechime, contravine art. 7 Cod civil privind acțiunea în timp a legii civile, care nu permite aplicarea retroactivă a modificărilor legislative.

Mai susține că instanța nu a analizat aceste argumente și a preluat integral poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale, încălcând principiile examinării cauzei în fond și ale accesului la justiție.

În temeiul art. 13 lit. a) și art. 18 din Legea nr. 1544/1993, Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, art. 118, 121–122 CPC, art. 27 din Legea contenciosului administrativ și art. 242 Cod administrativ, reclamantul solicită anularea încheierii și trimiterea cauzei spre reexaminare pe fond.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

În prezentul caz Colegiul civil a reținut că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 3 mai 2025 a fost atacată de recurent la data de 14 mai 2025. Având în vedere dispozițiile legale incidente și raportându-le la circumstanțele cauzei, Colegiul civil a constatat că recursul declarat de Botnari Iurie a fost depus în termenul legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, *examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.*

Conform art. 241 alin.(1), (3) Cod administrativ, *încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

Astfel, actele cauzei atestă că, reclamantul la 03 februarie 2025, reclamantul Botnari Iurie s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca, solicitând stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

La 07 februarie 2025 a fost emisă decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2025/1001 de refuz în stabilirea pensiei lui Botnari Iurie, pe motiv că ultimul nu a acumulat vechimea în muncă necesară.

La 25 februarie 2025, Botnari Iurie s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă (cerere de contestare) prin care a solicitat anularea deciziei și emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei în baza Legii 1544/1993.

Casa Națională de Asigurări Sociale, prin răspunsul nr. 329/25 din 11.03.2025, a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă.

La 21 martie 2025, Botnari Iurie, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Prin acțiunea formulată, reclamantul Botnari Iurie solicită, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Soroca nr. 21/2025/1001 din 07 februarie 2025 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 329/25 din 11 martie 2025 de soluționare a cererii prealabile, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea pensiei în baza Legii 1544/1993, în redacția existentă la data de 03.10.2000, ținând cont de vechimea în muncă de 20 ani 07 zile.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 07 aprilie 2021 irevocabilă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.12.2021 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Botnari Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei neachitate lui Botnari Iurie potrivit confirmării eliberate de către DP Chișinău cu nr. 13404 din 07.08.2018.

Potrivit deciziei și hotărârii menționate, obiect al examinării cauzei este verificarea legalității refuzului stabilirii pensiei lui Botnari Iurie în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în temeiul informației eliberate de DP Chișinău cu nr. 13404 din 07.08.2018.

Prima instanță, prin încheierea din 6 mai 2025 a declarat inadmisibilă

acțiunea depusă în contencios administrativ de către Botnari Iurie în temeiul art.207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ.

Instanța de fond a concluzionat că acțiunea reclamantului este inadmisibilă, reținând că pretențiile formulate sunt identice cu cele deja soluționate prin hotărârea suplimentară din 07.04.2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia Curții de Apel din 15.12.2021, astfel încât prezentarea unui nou certificat cu același conținut nu poate constitui temei pentru repunerea în discuție a unui litigiu care a dobândit puterea lucrului judecat;

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 14 mai 2025 Botnari Iurie, a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

Instanţa de recurs apreciază ca fiind întemeiată soluția instanţei de fond şi ca neîntemeiate argumentele recurentului expuse în cererea de recurs din considerentele ce succed.

Colegiul judiciar constată că în esență, reclamantul solicită stabilirea și calcularea pensiei pentru vechime în serviciu în baza vechimii totale de 20 ani și 7 zile, anularea deciziilor CNAS prin care i-a fost refuzată pensia și obligarea autorității să aplice Legea nr. 1544/1993 în redacția valabilă la data eliberării din funcție, fără aplicarea condiției de 25 de ani vechime, conform principiului neretroactivității legii prevăzut de art. 7 Cod civil.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, *instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.*

Alin. (2) lit. a) al art. 207 Cod administrativ indică că, *acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleaşi părţi, cu acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri de drept.*

Legiuitorul a instituit mecanismele prevăzute la art. 207 Cod administrativ având în vedere imperativele fundamentale ale securității raporturilor juridice, ale autoritarității lucrului judecat. Aceste instituții procesuale au fost create pentru a împiedica repunerea în discuție, în mod nejustificat, a unor pretenții deja analizate și soluționate definitiv de instanțele judecătorești, consolidând astfel caracterul obligatoriu și intangibil al hotărârilor judecătorești irevocabile.

Norma urmărește, în primul rând, garantarea securității juridice, principiu care impune ca litigiile soluționate prin hotărâri judecătorești definitive să nu fie repuse în discuție prin acțiuni identice, promovate între aceleași părți, cu același obiect și întemeiate pe aceleași motive de drept. Hotărârea definitivă trebuie să beneficieze de autoritatea lucrului judecat, care produce efecte obligatorii erga partes și împiedică examinarea ulterioară a aceluiași raport juridic deja tranșat. Astfel, art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ consacră regula procesuală

potrivit căreia existența unei hotărâri judecătorești definitive între aceleași părți, având același obiect și aceleași temeiuri de drept, conduce la inadmisibilitatea unei noi acțiuni.

De asemenea, instituirea unui mecanism de inadmisibilitate întemeiat pe existența res judicata realizează un echilibru necesar între dreptul de acces la justiție și obligația părților de a exercita acest drept cu bună-credință și în limitele legii. Accesul la instanță, deși garantat, nu implică posibilitatea contestării perpetue a unor situații juridice deja soluționate prin hotărâri irevocabile. Normele art. 207 Cod administrativ împiedică astfel eludarea efectelor obligatorii ale hotărârilor definitive, protejând autoritatea acestora și asigurând coerența ordinii juridice.

În situația supusă judecății, problema invocată de reclamant prin prezenta acțiune reprezintă, în substanța sa juridică, același litigiu care a fost deja dedus judecății și soluționat definitiv prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 07 aprilie 2021, hotărâre care a devenit irevocabilă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.12.2021. În cazul existenței identității de părți, de obiect și de temeiuri de drept demonstrează pe deplin aplicabilitatea principiului autorității lucrului judecat, ceea ce atrage incidența art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ.

Astfel, în cauza soluționată în anul 2021, Botnari Iurie a solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pe care pretindea că o merită începând cu 03.10.2000, în temeiul Legii nr. 1544/1993, având ca probă esențială certificatul eliberat de Direcția de Poliție Chișinău la 17 august 2018. Prin urmare, obiectul acțiunii dreptul la pensie pentru vechime în serviciu și temeiurile juridice Legea nr. 1544/1993 și Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 sunt identice cu cele invocate în prezenta cauză.

Potrivit poziției remarcate în hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 07 aprilie 2021, instanțele au constatat lipsa probelor care să demonstreze că reclamantul întrunea vechimea minimă legală. În special, din confirmarea nr. 13404 din 17 august 2018, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție Chișinău, rezulta că reclamantului i-a fost calculată o vechime totală în cadrul MAI de 17 ani, 0 luni și 22 zile, sub pragul minim de 20 de ani prevăzut de lege.

În acest context, prezentarea ulterioară a unui nou certificat cu un conținut identic sau substanțial similar nu constituie un temei juridic valabil pentru a repune în discuție o pretenție deja soluționată definitiv. Legiuitorul, prin art. 207 alin. (2) lit. a) Cod administrativ, a instituit un mecanism de filtrare a acțiunilor inadmisibile, tocmai pentru a preveni rejudecarea cauzelor asupra cărora instanța s-a pronunțat în mod definitiv și pentru a asigura stabilitatea raporturilor juridice.

Prin urmare, întrucât reclamantul a venit în fața instanței cu aceleași pretenții, întemeiate pe aceleași acte și aceleași dispoziții legale, instanța de fond a

concluzionat corect asupra inadmisibilității acțiunii, întrucât cauza se lovește de autoritatea lucrului judecat, ceea ce exclude posibilitatea reluării litigiului dintre aceleași părți, cu același obiect și aceleași temeiuri.

Astfel, Colegiul concluzionează că prima instanță a procedat corect atunci când a declarat inadmisibilă acțiunea.

Având în vedere aceste circumstanțe, Colegiul menționează că argumentele recursului nu relevă existența unor erori de drept sau de apreciere a normelor legale care să impună casarea încheierii atacate, motiv pentru care soluția primei instanțe se menține ca fiind legală. Argumentele recursului nu evidențiază nici interpretări eronate ale legii, nici omisiuni relevante de analiză, astfel încât soluția primei instanțe se impune a fi menținută ca fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, sub aspect procesual, accesul liber la justiţie se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept.

În acelaşi context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat că accesul la justiţie poate fi limitat, în special prin instituirea condiţiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (Guérin contra Franţei, 29 iulie 1998, § 37). Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33).

Concomitent, Completul judiciar remarcă că, prin instituirea exigenţelor de admisibilitate nu s-a urmărit restrângerea accesului liber la justiţie, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condițiile legii, ci exclusiv instaurarea unui climat de ordine juridică, indispensabil, în vederea exercitării dreptului constituţional statuat de art.20 din Constituția Republicii Moldova – accesul liber la justiție, prevenindu-se, astfel, abuzurile şi asigurându-se protecţia drepturilor şi intereselor legitime ale celorlalte părţi.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii încheierii contestate şi care ar duce la anularea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 aprilie 2025, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de către Botnari Iurie.

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 6 mai 2025.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii: Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei